RABHADH

Caithfear an Ceistpháipéar seo a chur ar ais le do fhreagarleabha(i)r ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna

Scríobh do Scrúduimhir anseo ⇒

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2010

DÉ CÉADAOIN 23 MEITHEAMH, MAIDIN 9.30 – 12.00

EACNAMAÍOCHT TALMHAÍOCHTA – GNÁTHLEIBHÉAL

(320 marc)

Freagair **cúig cheist déag** as Cuid I agus **ceithre** cheist as Cuid II. Níor cheart duit níos mó ná uair an chloig a chaitheamh le Cuid I.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo.

NÁ DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN/NA (bh)FREAGARLEABHA(I)R A ÚSÁIDEADH CHUN NA CEISTEANNA I gCUID II A FHREAGAIRT.

CUID I (120 marc)

Freagair **cúig cheist déag**.
Scríobh na freagraí sna spásanna cuí.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc.

1. Agus tú ag tagairt don phíchairt thíos, sainaithin earnálacha an gheilleagair náisiúnta, de réir a méid choibhneasta:

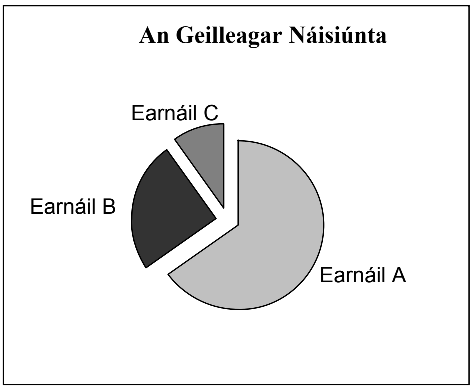

Earnáil A: ______________________________

Earnáil B: ______________________________

Earnáil C: ______________________________

2. Is é an céatadán measta de shealbhóirí feirmeacha teaghlaigh na hEireann atá os cionn 55 bliain d'aois ná: (Cuir tic (✓) sa bhosca cuí)

5% ☐ 25% ☐ 51% ☐

3. Sainmhínítear bainistíocht mar an toisc tháirgeachta sin a ______________________________

____

____

4. Luaigh **dhá** phrionsabal a bhaineann le Comharchumann:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

5. Luaigh **dhá** shaintréith talmhaíochta atá codarsnach leis an margaíocht:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

6. Luaigh **dhá** cheann de na trí thréimhse tháirgeachta in anailís an tsoláthair:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

7. Mínigh cad is brí le h*Árachas Tríú Páirtí*: ______________________________

____

____

8. Ainmnigh an t-innéacs a úsáidtear chun an boilsciú a thomhas i ngeilleagar na hÉireann:

____

9. Taispeáin le tic (✓) cé acu atá an ráiteas seo a leanas fíor nó bréagach de réir Dhlí Engel.
"Go comhréireach, caitheann grúpaí ardioncaim níos mó dá gcuid ioncaim iomláin ar bhia ná grúpaí ísealioncaim."

Fíor ☐ Bréagach ☐

10. Comhlánaigh an tábla thíos:

Cur síos ar fheirmeoir	***Cineál feirmeora***
(i) Feirmeoir atá oiriúnaitheach agus a choimeádann céim ar chéim le tosca eacnamaíocha agus teicniúla atá ag athrú.	
(ii) Feirmeoir a d'fhéadfadh, le roinnt cúnaimh, staid inmharthana a bhaint amach.	
(iii) Feirmeoir nach bhfuil an cumas ann / inti ná na hacmhainní aige / aici chun feirm a choimeád suas chun dáta.	

11. Mínigh an téarma 'Fás Geilleagrach':____

____

12. Luaigh **dhá** mhíbhuntáiste do tháirgeoirí na Éireann a bhaineann le hallmhairí:

(i) ____

(ii) ____

13. Luaigh slí **amháin** ar féidir iasacht ó bhanc a bheith urraithe:________________________

14. Luaigh cúis **amháin** a bhféachtar ar fheirmeoirí mar *phraghas-ghlacadóirí*: __________________

____

15. Slí **amháin** chun an dímheas a ríomh ná ______________________________________

16. Is é atá i *dTreoir ón AE* ná ____

____

17. Mínigh an téarma *díchúpláil* i gcomhthéacs leasú an CBT (CAP i *mBéarla*): __________________

____

18. Deirtear go bhfuil "praghasleaisteachas" san éileamh ar earra má _________________________

____

19. Is ionann Glanfhoirmiú Caipitil agus Ollfhoirmiú Caipitil lúide __________________________.

20. Sainmhínigh an téarma *beartas talmhaíochta* _____________________________________

____

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

CUID II (200 marc)

Freagair **ceithre** cheist.
Scríobh na freagraí i do fhreagarleabha(i)r.
Tá na ceisteanna ar fad ar aon mharc (50 marc).
Ná scríobh freagraí Chuid II ar an gceistpháipéar seo**.**

1. **(a)** Mínigh **gach** céim sa slabhra bia a chríochnaíonn leis an muiceoil a cheannaíonn an tomhaltóir Éireannach.

Ionchuir Cheannaithe + **Acmhainní na bhfeirmeoirí iad féin** → **Muca beathaithe** + **Acmhainní margaíochta** → **Muiceoil**

(b) Tabhair breac-chuntas ar na hiarrachtaí a d'fhéadfadh Tionscal na Muc a dhéanamh chun slabhra bia na muiceola a chosaint.

(c) Cad iad na himpleachtaí a bheadh ann do thalmhaíocht na hÉireann mura ndéanfaí an slabhra bia a chosaint?

[50 marc]

2. Tugtar na sonraí seo a leanas as na cuntais airgeadais ag feirm Éireannach:

ASCHUR (€)

Táirge	Díolacháin lúide Ceannacháin	Athruithe ar na Fardail	Tomhaltas Teaghlaigh	Aschur Iomlán
Eallach	48,000	- 4,000	0	
Barra	5,000	+1,000	200	
Iomlán	53,000	-3,000	200	

(a) Ríomh iad seo a leanas, agus tú ag taispeáint do chuid oibre go léir:

(i) An t-aschur iomlán do **gach** earnáil táirgí **agus** don fheirm iomlán;

(ii) An tOllchorlach don fheirm iomlán, más ionann na costais athraitheacha agus €20,000.

(b) Mínigh iad seo a leanas, agus sampla á úsáid agat i ngach cás:

(i) Athrú fardail;

(ii) Costais athraitheacha.

[50 marc]

3. Tógadh na figiúirí seo a leanas as an gClár Comhardaithe ag Feirmeoir Curadóireachta ar 31 Nollaig 2009.

Sócmhainní €		**Fiachais €**	
Sócmhainní Seasta Talamh, Foirgnimh & Innealra	 *300,000* *200,000*	**Fadtéarmach** Iasachtaí le híoc d'Fhoirgnimh & d'Innealra	 160,000
Sócmhainní Reatha Cothú Síol Sócmhainní Leachtacha	 *1,000* *4,000* *35,000*	**Fiachais Reatha** Rótharraingt Bhainc Creidiúnaithe eile	 *15,000* *45,000*
		Glanfhiúchas	**?**
	540,000		**540,000**

Agus an t-eolas thuas á úsáid agat:

(a) Ríomh (agus tú ag taispeáint do chuid oibre go léir) Glanfhiúchas na feirme.

(b) Ríomh (agus tú ag taispeáint do chuid oibre go léir), Cóimheas Leachtachta na feirme **agus**, bunaithe ar an gcóimheas sin, scríobh síos an chomhairle a thabharfá don fheirmeoir, atá ag smaoineamh ar tharracóir nua a cheannach.

(c) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** rogha a d'fhéadfadh a bheith ag feirmeoir a mbeadh deacracht aige / aici íocaíochtaí iasachta a dhéanamh.

[50 marc]

4.

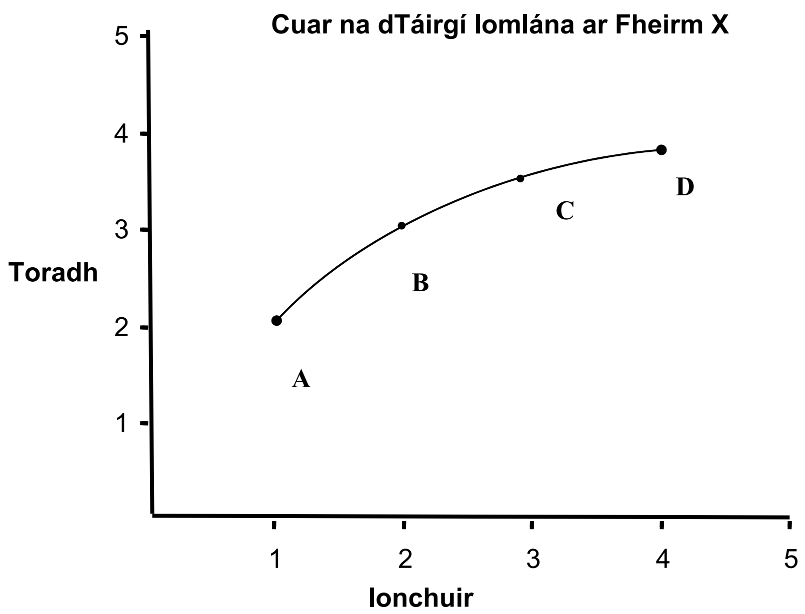

Cuireann cuar na dtáirgí iomlána thuas síos ar an ngaol idir an t-aschur agus an t-ionchur ar Fheirm X. Taispeánann sé go bhfuil "an t-aschur ag méadú ach ar ráta laghdaitheach".

(a) Ainmnigh an dlí eacnamaíochta a dtagraíonn an coincheap thuas, a bhfuil líne faoi, dó.

(b) Is féidir cur síos ar ionchuir mar *ionchuir toisce* agus *ionchuir idirmheánacha.* Idirdhealaigh idir an dá chineál ionchur seo, agus sampla **amháin** á thabhairt agat sa dá chás.

(c) Mar úinéir ar Fheirm X, cheannaigh an feirmeoir innealra nua-aimseartha don fheirm. Mínigh, le cabhair léaráide, an tionchar is dócha a bheadh aige sin ar Chuar na dTáirgí Iomlána ar Fheirm X.

[50 marc]

5. Sna trí léaráid thíos, léirítear athruithe ar an éileamh ar mhairteoil sa mhargadh.

Léaráid 1

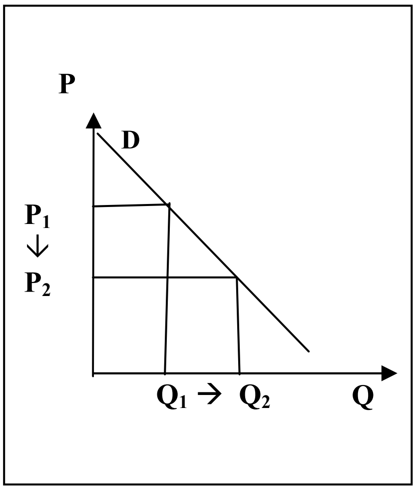

Léaráid 2

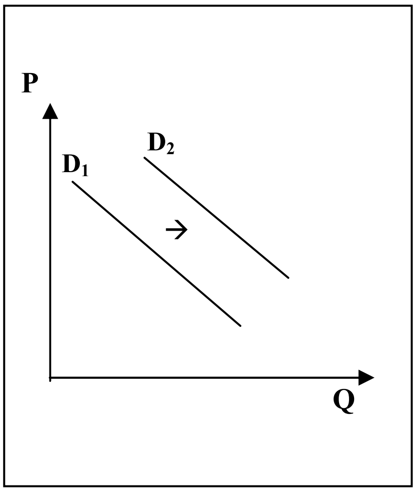

Léaráid 3

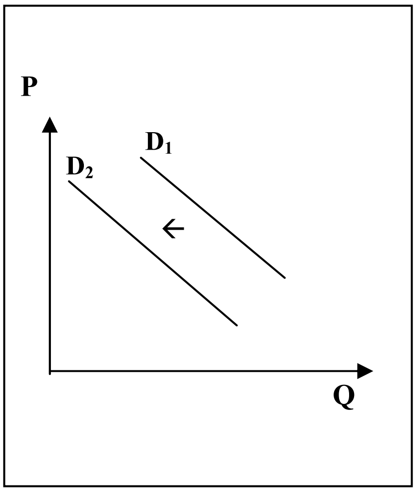

Léirítear **trí** cinn de na forbairtí seo a leanas sna léaráidí thuas:

(i) feachtas fógraíochta rathúil chun na sochair chothaithe a bhaineann le mairteoil a ithe, a chur chun tosaigh;

(ii) méadú ar chostais phróiseála na mairteola;

(iii) laghdú ar phraghas margaidh na mairteola;

(iv) laghdú ar ioncaim na dtomhaltóirí, agus is earra normálta í an mhairteoil.

(Tabhair faoi deara go bhfuil forbairt amháin ina measc sin nach meaitseálann aon cheann de na léaráidí.)

(a) Meaitseáil **gach** léaráid leis an bhforbairt chuí ón liosta thuas. I n**gach** cás mínigh cén fáth a ngníomhaíonn an t-éileamh mar a léirítear é sa léaráid.

(b) Is í Éire an cúigiú honnmhaireoir mairteola is mó ar domhan. Luaigh **trí** thoisc a chabhraigh chun go mbeadh rath ar an tionscal.

[50 marc]

6. Thit ioncaim feirme in 2009 agus ceapann cuid de na heagraíochtaí feirmeoireachta go dtitfidh siad arís in 2010.

(a) Ainmnigh eagraíocht feirmeoireachta **amháin** agus tabhair breac-chuntas ar a ról.

(b) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** thoisc a bhí mar chúis leis an laghdú ar ioncaim feirme.

(c) Déan plé ar an tionchar eacnamaíochta a d'fhéadfadh a bheith ag ioncaim laghdaithe feirme ar bhailte móra faoin tuath agus ar shráidbhailte na hÉireann.

[50 marc]

Ná dearmad an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais leis an/na (bh)freagarleabha(i)r a úsáideadh chun na ceisteanna i gCuid II a fhreagairt.

Leathanach Bán

Leathanach Bán